

Przeegląd Olkuski

29 CZERWCA 1995, Nr 13/79/95

Egzemplarz bezpłatny

Dziś w Przeglądzie:

- * polemika z komplek sami
- * o picciu "pod chmurką"
- * z dziejów gmin żydowskich w naszym regionie
- * Olkusz znowu na gminie
- * Wywiad - jeszcze raz
- * program TV Kablowej

WOLBROM

XXIX Mistrzostwa Polski w Ratownictwie Wodnym

Na basenach i zalewie w Wolbromiu, w dniach 24 - 25 czerwca br. odbyły się już XXIX Mistrzostwa Polski w Ratownictwie Wodnym. Organizatorem tej sportowej imprezy był, obchodzący w tym roku 25 lecie powstania, Oddział Rejonowy WOPR w Olkuszu.

Prezes olkuskiego WOPR Stanisław Starzyk od dłuższego czasu zabiegał o organizację mistrzostw w naszym rejonie. Wybrano Wolbrom dzięki jego dobrej infrastrukturze, w mieście jest zalew, basen otwarty o rozmiarach olimpijskich (50 m) oraz basen kryty. W zawodach wzięło udział 14 klubów z całej Polski, łącznie 100 zawodników (60 mężczyzn i 40 kobiet).

Rozegrano sześć, tak specyficznych konkurencji jak: holowanie manekina na dyst. 50 m, pływanie 200 m z pokonaniem przeszkód, rzut piłką ratunkową

ciąg dalszy na str. 4

Oby raz na ludowo!

Przez trzy dni, 23-25 czerwca, olkuski Rynek opanowany został przez mieszkańców kilku okolicznych wiosek. Wszyscy przyjechali, by wziąć udział w zorganizowanym już po raz drugi Turnieju Wsi. W trakcie zmagani, jego uczestnicy prezentowali pieśni i obrzędy ludowe oraz piękne, kolorowe stroje. Stawką były puchary i nagrody pieniężne ufundowane przez vice-ministra rolnictwa Jacka Soskę i burmistrza Olkusza Janusza Dudkiewicza.

Turniej Wsi jest imprezą organizowaną w naszym mieście co dwa lata, na przemian z Dniami Olkusza. W tym roku do zabawy zaproszonych zostało 19 sołectw, jednak swój udział zgłosiły tylko Troks, Braciejówka, Niesułowice, Zimnodół i Zawada. Pozostałych 14, wyzwania tego nie podjęło.

Uroczystego otwarcia dokonał burmistrz Janusz Dudkiewicz. Wcześniej jednak, przy wtórze orkiestry dętej OFNE „Emalia” S.A., na płycie Rynku wszedł barwny korowód uczestników Turnieju. Po krótkim przedstawieniu jury, jego członkowie poproszeni zostali o włożenie strojów ludowych, z zastrzeżeniem wszelako, że jeśli ktoś nie może (z takich czy innych względów), nie musi zapinać guzików. Kto nie był, niech żałuje - w końcu nie co dzień można zobaczyć przedstawicieli naszej władzy lokalnej paradujących w sukmanach i czapkach krakowskich.

I dopiero po tej krótkiej „części oficjalnej”, przystąpiono do prezentacji wsi. Sołtysi przedstawiali tak historię, jak i dzisiejsze osiągnięcia swoich miejscowości. Mówili też o bolączkach, z jakimi borykają się na co dzień. Wszystko

to oceniało jury, a dodatkowe punkty można było zdobyć za taniec, do którego przygrywała kapela „Jasie”.

Ostatecznie, pierwsze miejsce, dwa puchary i 100 mln starych złotych zdobyły Niesułowice. Drugi był Troks, a trzecia Braciejówka, które również zdobyły po 100 mln.

W czasie Turnieju odbywało się też wiele imprez towarzyszących. W pierwszym dniu wystąpił zespół „Krywań”, w następnym swój program parodystyczny zaprezentował Jacek Pietrzak. Nie zabrakło występów zespołów tanecznych i rozrywkowych, a nawet spektaklu teatru ulicznego „Ostatni marsz”. Zaś w niedzielnym koncercie-niespo-

dziance, wystąpił Krzysztof Krawczyk, który przypominając swe największe przeboje, dał wszystkim zgromadzonym na Rynku (chyba najliczniej właśnie na jego koncercie) „coś starego, coś z czekolady i coś do zabawy”. Faktycznie więc: prawdziwy koncert-niespodzianka.

Całość mogła się podobać, tym bardziej, że przywiezione eksponaty, jak np. miądlica do lnu czy kołowrotek do powroźów, już niedługo będzie można obejrzeć tylko w muzeum etnograficznym. Korzystajmy więc z okazji i... do zobaczenia za dwa lata (kto wie? może tym razem znajdzie się więcej chętnych i odważnych, żeby stanąć w szranki?...).

(rp)

Olimpijczycy na mecie

Tuż przed rozpoczęciem wakacji Rada Miasta postanowiła uhonorować najzdolniejszych uczniów - olimpijczyków oraz ich opiekunów. Wśród wyróżnionych znalazło się 18 uczniów i 20 nauczycieli szkół podstawowych i średnich.

Uroczystość, zorganizowana z inicjatywy Komisji Kultury i Oświaty Rady Miejskiej odbyła się w stylowych wnętrzach Dworku Machnickich i była, jak wyraziła się Teresa Groniewska - przewodnicząca komisji - „wyrazem najwyższego uznania dla pracy uczniów i nauczycieli, dla ich sukcesów w olimpiadach i konkursach przedmiotowych”.

Wszyscy wyróżnieni otrzymali bardzo atrakcyjne książki.

ciąg dalszy na str. 3

Złot Młodzieży Gmin Jurajskich

KLUCZE

Z inicjatywy i pod patronatem Związku Gmin Jurajskich zorganizowano 4 czerwca w Kluczach IV Złot Młodzieży Gmin Jurajskich. Około 1500 młodych uczestników Złotu z 15 gmin współzawodniczyło w konkursach: wiedzy o Jurze, piosenki turystycznej, zręcznościowym i CB-radio oraz w pływaniu, szachach i biegach przełajowych.

W ogólnej punktacji zwyciężyła gmina Klucze /863,5 pkt/ przed Częstochową /761 pkt/ i Będzinem /685 pkt/. Dalsze miejsca przypadły kolejno gminom: Włodowice, Jerzmanowice, Wolbrom, Olsztyn, Niegoła, Janów, Zielonki, Żarki, Ogrodzieniec, Mstów, Alwernia i Łazy. Nie pojawiły się natomiast należące do Związku Gmin Jurajskich gminy - Kraków, Skąta, Zawiercie, Sułoszowa, Poraj, Pilica i Kroczyce. Nie było także Olkusza, ale ten nie należy do Związku Gmin Jurajskich.

Obok dyscyplin konkursowych były także imprezy towarzyszące, np. występy dziecięcych i młodzieżowych zespołów artystycznych, zwiedzanie wystawy artystów węgierskich, wystawy „Impresje Jurajskie”, pieszce wycieczki na Pustynię Błędną oraz skoki spadochronowe i szybowanie na motolotni.

Zdaniem wielu obserwatorów Złot był udaną imprezą, w czasie której poznano i promowano piękno oraz walory turystyczne Jury, zobowiązano do szerszej integracji kulturalnej i sportowej młodzież, a także stworzono szereg sytuacji sprzyjających nawiązaniu kontaktów, znajomości i przyjaźni młodych ludzi. Zjawiska te są przynajmniej częściowym spełnieniem celów, jakie założył sobie inicjator, tj. Związek Gmin Jurajskich oraz organizator tego „święta młodych” - Kluczewski Gminny Ośrodek Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji.

Po Ogrodziencu, Skale, Olsztynie i Kluczach organizatorem kolejnego, bo już V Złotu Młodzieży Gmin Jurajskich będzie kolejna gmina, której program uzyska na przełomie stycznia i lutego aprobatę Związku Gmin Jurajskich.

Bolesław Huras

Sprawni w gaszeniu

W niedzielę 18 czerwca na boisku w Osieku odbyły się Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze Ochotniczych Straży Pożarnych, w których udział wzięły cztery gminy: Olkusz, Bukowno, Bolesław i Klucze. Zwyciężyła ekipa OSP Osiek (gm. Olkusz), która zdobyła 105 pkt. Tuż za nią uplasowali się strażacy z OSP Krzykawa (gm. Bolesław) i OSP Bydlin (gm. Klucze).

Ogółem w zawodach udział wzięło 17 jednostek „ochotniczych” strażaków. Ich zmaganiom przypatrywały się z dużym zainteresowaniem tłumy widzów, wśród których nie zabrakło burmistrzów i wójtów okolicznych miast i gmin. Dla najlepszych załóg i uczestników władze samorządowe przygotowały puchary, dyplomy i nagrody pieniężne.

Po zakończeniu rywalizacji pomiędzy strażakami, odbył się pokaz nowoczesnej japońskiej motopompy, która - mimo wysokiej ceny: ok. 106 mln - być może, niedługo wzbogaci wyposażenie naszych strażaków. Zawody organizowały samorządy przy udziale Komendy Rejonowej Państwowej Straży Pożarnej w Olkuszu.

/K/

Kąpiel za darmo

Niewiele osób skorzystało w sobotę z bezpłatnego wejścia do olkuskiego ośrodka „Czarna Góra”, gdzie rozpoczął się sezon wakacyjny. Zimna woda i brzydka pogoda wystraszyły nawet najbardziej zagorzałych miłośników kąpieł.

Gospodarujący obiektem, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji wprowadził w tym roku bezpłatny wstęp dla dzieci (od poniedziałku do piątku), w weekendy dzieci będą musiały kupić bilet za 1 zł. Bilety wstępu dla osób dorosłych ustalono na 2 zł. Na terenie ośrodka uruchomiono bufet. Eksploatowany od kilkudziesięciu lat zespół basenów wymaga solidnego remontu, na który jak na razie nie ma środków.

(syp)

POLEMIKA

Kompleksowo o kompleksach

Jak się okazuje kompleks prowincjusza może mieć różne szczeble. Czy by kto przypuszczał, że niektórzy mieszkańcy, np. takiego Wolbromia - dość pręźnie przeciw rozwijającego się miasta, z powiatowymi ambicjami - mogą czuć się gorszymi i krzywdzonymi przez Olkusz?! Taki właśnie wniosek wysnułem po przeczytaniu notatki pt. „Nasi sąsiedzi”, oburzonej M.S. (ujawniono tylko inicjały), w czerwcowym numerze „Więści Wolbromskich”.

Autorka porusza zagadnienie uczciwości lub jej braku u organizatorów olkuskich szczebli olimpiad przedmiotowych. Kilka co „celniejszych” spostrzeżeń M.S.:

„Problem zaś tkwi w tym, iż jedynie „wyjątkowe przypadki” są w stanie pokonać ów olkuski próg. Dlaczego tak się dzieje? Wcale (wbrew pozorom) olkuski etap nie przedstawia sobą takiego stopnia trudności, który byłby niemożliwy do przekroczenia przez naszych uczniów. Wolbromiaci, którzy biorą udział w tych wszystkich olimpiadach i konkursach, raczej są do nich przygotowani - w przeciwieństwie czasem do ich olkuskich kolegów.”

Skąd ta mniemam nauczycielka wyciągnęła tak ostateczne wnioski, i dlaczego tak bije w czambuł „olkuskich nieuków”? Otóż jedynym potwierdzeniem jej teorii jest odbyty niedawno konkurs recytatorski, którego organizatorem było nasze miasto. Wedle M.S. „zasiadający w jury aktor (nie wiadomo nam nazwiska) skomentował błędy najczęściej popełniane przez uczestników (...) - po czym bardzo „konsekwent-

nie” wybrał tych przedstawicieli szkół olkuskich, którzy te właśnie błędy popełnili (...). To nie była nieuczciwość, tylko zwykła niegrzeczność i „nepotyzm” - a sytuacja ta powtarza się rokrocznie”.

Na koniec autorka notatki ma tylko jedno pytanie:

„(...)dlaczego w Katowicach nie ma takiej sytuacji? Czy Olkusza nie stać na uczciwą grę?”

Nie wchodząc głębiej w rozważania, co jest gorsze, nieuczciwość czy niegrzeczność (moim zdaniem to pierwsze) ani w trafność użycia tu słowa nepotyzm - nie wiemy wszak czy aktor jest rodem z Olkusza. Zwróćmy uwagę jednak, że całkiem możliwym jest, że Wolbromiaci popełniali jeszcze większe błędy. Inna sprawa, że wszelkie konkursy są często trudne do rozstrzygnięcia, co bowiem promować - warsztatowe mistrzostwo czy głębiej interpretacji?

Dla jednych modelowymi były utwory Chopina grane przez Dang Thai Sona, dla drugich zaś najpiękniejszym było niepokorne ich wykonanie przez Ivo Pogorelića. Nierozstrzygniętą także kwestią pozostanie to, że mniejsi zawsze będą uważali się za krzywdzonych przez tych większych. Sytuacja między narodami Polskim i Litewskim jest tego najlepszym dowodem. Ciekaw jestem czy podobnych zarzutów wobec Wolbromia nie wysuwa, nie wiem, np. Dłużec?!

Wszystko to jednak nie usprawiedliwia niegrzeczności tonu właśnie M.S., która pozwoliła sobie potraktować olkuskich uczniów jedną skalą, jako nieprzygotowanych. Wszystko to przypomina mi dowcip, w którym zadowolony obrońca informuje swojego klienta, że zwyciężyła sprawiedliwość, a tenże w rozpaczy wykrzykuje - Tak!?! To proszę złożyć w moim imieniu odwołanie!

/Olgerd/

Wakacje z uśmiechem

Jak co roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Olkuszu organizuje kolonie dla dzieci z rodzin objętych opieką Ośrodka. Ponad 90 dzieci wyjedzie do położonego w Beskidzie Sądeckim Tylcza koło Krynicy.

Kolonie będą się odbywały w trzech turnusach, pierwszy rozpoczyna się już 26 VI, potrwać do 4 sierpnia. W planach są wycieczki górskie, dyskoteki, zabawy. Wszystkie koszty pobytu pokrywane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Podopieczni Świłtlicy Terapeutyczno - Wychowawczej w Olkuszu zaplanowali dwutygodniową, wakacyjną wódcę do Gniezna i Stegny Gdańskiej. W wycieczce weźmie udział 27 osób, pozostali wychowankowie świłtlicy będą uczestniczyli w krótkich wycieczkach i biwakach na Jurze. Życzymy wspaniałej pogody i niezapomnianych wrażeń.

(syp)

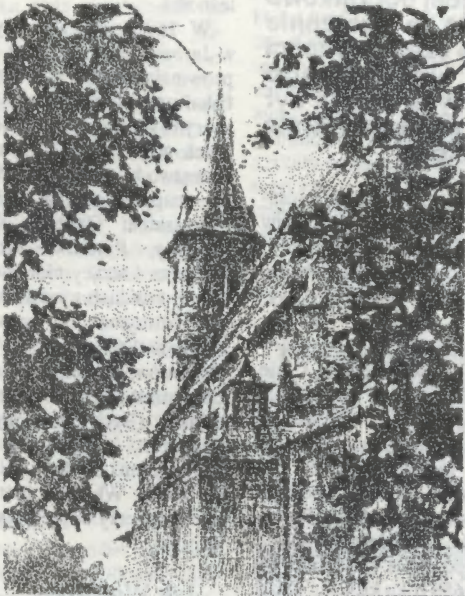
Miłośnik Jury

Walery Mienżyński urodził się i spędził większość swego życia na Ukrainie. Od kilku lat jest już jednak mieszkańcem naszego miasta. W tym czasie starał się poznać otoczenie, w którym przyszło mu żyć.

Pewnie niejedynemu rodowitym olkuszanie, jak to mówią: „pniok, że piekon”, nie przeżył tyle jurajskich szlaków, co Walery. Efektem tych wycieczek są setki rysunków, akwarel, które powstawały dzięki odbywającym w ten sposób plenerom.

Miłośników uroków Jury, Ziemi Olkuskiej i Krakowskiej zapraszamy na wystawę prac tego malarza, która trwa jeszcze w Pawilonie Wystawowym przy ul. Szpitalnej. Równocześnie inne jego prace wystawiane są w Pałacyku Szymańskiego w Zawierciu.

W najbliższym czasie można się spodziewać kolejnych prezentacji, nie tylko w Olkuszu.

rys. Walery Mienżyński

Olimpijczycy na mecie

ciąg dalszy ze str. 1

A oto lista nagrodzonych uczniów i nauczycieli:

Szkoła Podstawowa nr 2 w Olkuszu - Anna Oleksy, Agnieszka Fulbiszewska, Mateusz Budny, Bogdan Tomczyk, Piotr Witkowski, Michał Kijak, Marek Noga, Tomasz Witecki,

Szkoła Podstawowa nr 9 w Olkuszu - Katarzyna Dhubis, Michał Jankowski,

Szkoła Podstawowa nr 10 w Olkuszu - Katarzyna Natkaniec,

Szkoła Podstawowa w Osieku - Ewelina Solecka,

Szkoła Podstawowa w Zedermanie - Monika Wcisło, Magdalena Stach, Magdalena Kordaszewska,

I LO w Olkuszu - Anna Walnik, Wojciech Kudła, Grzegorz Karolczyk, Marcin Makowski, Aneta Kopec, Monika Jochymek, Alicja Libura, Sylwia Król,

IV LO w Olkuszu - Ewa Konarzewska;

NAUCZYCIELE - opiekunowie

Szkoła Podstawowa nr 2 w Olkuszu - Krystyna Noga, Anna Kleciek, Ewa Hołaj-Dryńska, Lucyna Piątek, Tomasz Tomsia, Ewa Nocoń, Urszula Baran, Maria Głowacka, Barbara Dąbek, Teresa Ochońska,

Szkoła Podstawowa nr 9 w Olkuszu - Teresa Groniewska, Marta Korczyńska,

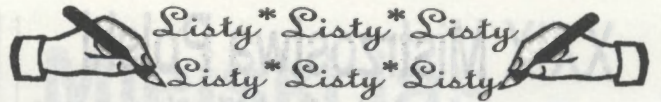
Szkoła Podstawowa nr 10 w Olkuszu - Anna Żuber,

Szkoła Podstawowa w Osieku - Lidia Rolka,

Szkoła Podstawowa w Zedermanie - Wanda Dziuba,

I LO w Olkuszu - Roman Nowosad, Alicja Sosińska, Anna Jurga, Janina Lasota, Anna Libura, Maria Piasny,

IV LO w Olkuszu - Janusz Popiołek.

Redakcja „Przeglądu Olkuskiego”,

Zwracam się z uprzejmą prośbą o wydrukowanie poniższej notatki.

Jestem sympatykiem piłki nożnej. Poruszyło mnie to, iż od roku 1994 zawiązała się rywalizacja pomiędzy olkuskiimi zespołami piłki nożnej. Powstał na naszym terenie nowy klub, „Orzeł”, co spowodowało, że piłkarze zaczęli grać w piłkę, a nie tylko kopać ją bez celu /awans do klasy okręgowej KS „Olkusz”. Rywalizacja ta zachęciła kibiców do przychodzenia na mecze piłkarskie, gdyż było już co oglądać.

Jestem oburzony faktem, iż nie mogę oglądać obydwu zespołów, ponieważ rozgrywają one mecze tego samego dnia, w tych samych godzinach. Jak wcześniej wspominałem, z dużym zainteresowaniem oglądałem obydwie zespoły, teraz jednak jestem na rozstaju! Ponieważ mecze KS „Olkusz” rozgrywają się na stadionie MOSiR - „Czarna Góra”, to tu przychodzę, bo mam blisko. Nie wiem natomiast kto zabronił gry na stadionie drużynie „Orła”, jaki miał w tym cel?! Zastanawiam się czy w naszym mieście nie ma osoby, która mogłaby zadbać o kibiców.

W 1994 roku na stadionie „Czarna Góra” podczas zawodów piłkarskich rozgrywanych przez drużynę „Orła” aż przyjemnie było popatrzeć na organizację meczy /biegi dzieci, pokazy latających modeli rakiet, muzyka oraz spiker, który przedstawiał zawodników i sędziów spotkań/. Do tej pory nikt im nie dorównał, nawet zespół KS „Olkusz”

nie potrafi pokazać choćby odrobiny chęci, aby z przyjemnością można było obejrzeć mecz.

Mam trzy pytania, na które nie znam odpowiedzi:

- czy działacze zespołu KS „Olkusz” nie stać na podobny sposób prowadzenia spotkań w klasie okręgowej?

- czy „Orzeł” nie może rozgrywać spotkań klasy „A” na stadionie „Czarna Góra”?

- czy można pomóc kibicom bądź spacerowiczom uruchamiając „Leśniczkę”?

Mam nadzieję, iż znajdzie się jakaś osoba, która będzie mogła dać odpowiedź na postawione pytania.

Zbigniew L.

Przyznam się szczerze, że mnie diabli biorą, o tym, że krew mnie zalewa - nie wspomnę!

Po cóż budowano bowiem parking przy ul. Mickiewicza wydając nań grube miliardy z budżetu miasta, skoro mało kto z niego korzysta, i wciąż w centrum miasta parkuje się samochody na chodnikach!? Proszę się przejść chodnikiem na przeciwko dawnego kina, przed Bankiem Śląskim lub przy ul. Bylicy. Trudno się precyzyjnie między samochodami, ale pewnie patrol policyjny i straży miejskiej nie spacerują ulicą Kazimierza Wielkiego...

Gdyby porozdawać tam trochę mandatów, to bardzo prawdopodobne, że w dni targowe Olkusz znów zacząłby przypominać miasto, gdzie szanuje się kodeks drogowy.

Z poważaniem Leon T.

Oj, gorące wakacje szykują się latoś. Toteż nie dziwujemy się, że ten i ów z naszych rodaków zanurzy wąsa w kufle piwa, przełknie łyżeczkę wina, jeszcze inny dopije politurą lub „dynksem” - wszak de gustibus non est disputandum - i czym kto będzie chciał, tym uzupełni ilość płynów w organizmie.

Swego czasu na łamach „PO” pisaliśmy, ile to „kochanych pieniążków” przepija się rocznie w Olkuszu, była to astronomiczna kwota, zbliżona do ówczesnego budżetu miasta. Dziś podeliberujemy o tym czy władze miasta powinny (śludem choćby Sosnowca) wprowadzić zakaz spożywania napojów alkoholowych „w plenerze”, czyli miejscach publicznych.

Problem jest złożony, godzien dogłębnej analizy, kto wie, może go „bez pał litra nie razbieriesz”. Ale dość żartów. W czym problem? - powie ktoś - Jak się wprowadzi zakaz, to przestaną pić i kwita...! Otóż nie, Drodzy Moi!

Czy przypominają sobie Państwo amerykańskie filmy, w których to bezdomni siedząc na ławkach w Central Parku, popijają płyny wszelakie z butelek ukrytych w papierowych torebkach? Proszę sobie wyobrazić, że postępują wielce roztropnie, gdyż spożywanie alkoholu w miejscach publicznych jest w USA zabronione. ciąg dalszy na str. 4

XXIX Mistrzostwa Polski w Ratownictwie Wodnym

ciąg dalszy ze str. 1

na odległość, sztafeta kombinowana na dyst. 100 m, holowanie manekina na dyst. 100 m w płetwach, wioślowanie łodzią ratunkową na dyst. 150 m. Od początku prym wiodli - wśród kobiet Joanna Sulewska z Katowic, a wśród mężczyzn Wojciech Blechar (dwukrotny mistrz świata) i Krzysztof Wabicz, obaj z Lublina.

Końcowe wyniki: drużynowo I miejsce i Puchar Przechodni zdobyły (broniąc tytuł sprzed roku) Katowice 32764.57 pkt, za nimi uplasowały się Warszawa 30169.19, Opole 28545.75 i Bydgoszcz 18884.17. Wśród kobiet zdecydowanie wygrała zwyciężczyni większości konkurencji Joanna Sulewska (4672.99 pkt.), za nią były Beata Fołtyńska i Alicja Włoch, wszystkie trzy z Katowic. Wśród mężczyzn wygrał Wojciech Blechar z Lublina 4724.14 pkt., tuż za nim był Krzysztof Wabicz, na trzecim miejscu uplasował się Mariusz Grelewicz z Katowic.

Niestety wśród uczestników mistrzostw zabrakło zawodników z terenu naszego rejonu WOPR. Niemniej prezes Starzyk twierdzi, że mamy kilku uzdolnionych zawodników, którzy w przyszłości mogą zagrozić nawet najlepszym, wymieniając nazwiska m. in. Konrada Jamroza (mistrza Polski w pływaniu szybkim), Motyki i Rodzaja.

Na zakończenie XXIX Mistrzostw Polski WOPR rozdano nagrody zebrane dzięki ofiarności licznych sponsorów, łącznie za ok. 140 mln st. zł.

Miło nam donieść, że w dniu zakończenia mistrzostw wręczano także medale ludziom zastużonym dla WOPR. Brązowy Krzyż Zasługi otrzymał V-ce Prezes Oddziału Rejonowego WOPR w Olkuszu Wojciech Głuch, nota bene jeden z twórców olkuskiego ratownictwa wodnego, oraz medal za Zasługi dla WOPR otrzymał Kierownik Urzędu Rejonowego w Olkuszu Leszek Konarski.

Zawody zamknął osobiście Prezes WOPR Wojciech Płóciennik. Za rok mistrzostwa będą gościć w Kędzierzynie-Koźlu. Za to liczący 200 ratowników Oddział Rejonowy w Olkuszu przygotowywał się będzie do organizacji - jeśli prezes Starzyk „wystara się” - mistrzostw świata w ratownictwie wodnym.

Na razie zwycięzca XXIX MP pojedzie na mistrzostwa do Francji. Warto wspomnieć, że przez cały czas trwania mistrzostw działała krótkofalarska stacja terenowa SP9 PEK/D, która zapewniała serwis informacyjny w eterze.

Kto chciał, mógł na bieżąco i z całego świata, śledzić zmagania ratowników w Wolbromiu.

Olgerd i Jacek

Historia

Żydzi w Olkuszu i okolicy

Pierwsze wzmianki o olkuskich Żydach pojawiają się za panowania Kazimierza Wielkiego. Wtedy to dzierżawcą królewskiej kasy (górnicy zobowiązani byli do wnoszenia na rzecz króla tzw. olbory - opłaty w kruszcu lub monecie wynoszącej początkowo jedenastą, a następnie dziesiątą część wartości metalu wytopionego z wydobytej rudy) był bankier nadworny króla Żyd Lewko.

W tym czasie w Olkuszu mieszczaństwo powstało przeciw Żydom i zażądało od króla ich usunięcia. Już w roku 1474 Elżbieta, żona Ludwika Węgierskiego, wydała miastu przywilej „de non tolerandis Judaeis”, uprawniający magistrat do wyrzucenia i nie wpuszczania Żydów do miasta. Członkowie gminy żydowskiej przenieśli się przypuszczalnie do Krakowa, którego Olkusz był przykahałkiem (gmina podległa gminie głównej - kahałowi). Powoli jednak niewielka gmina żydowska powstała w Olkuszu na nowo. W 1658 roku król Jan Kazimierz, chcąc okazać swą łaskę i wdzięczność, pozwolił Markowi Nekerowi, syndykowi Żydów koronnych, mieszkać w Warszawie, Krakowie i Olkuszu. Ten też monarcha nadał przywileje gminie żydowskiej w Olkuszu.

Dopiero jednak 31 stycznia 1682 roku gmina żydowska zawarła z magistratem królewskiego miasta Olkusza układ, na mocy którego magistrat godził się na użyczenie Żydom wolnego handlu w zamian za zobowiązanie przyczynienia się do pokrywania długów miejskich. Na podstawie a-testacji wydanej przez miasto król Jan III Sobieski nadał w dniu 12 marca 1682 roku olkuskim Żydom przywilej potwierdzający dawne prawa tej gminy i pozwalający na wolny wywóz i sprzedaż ołowiu i innych artykułów gwareckich.

Rozległa władza olkuskiej gminy

W samym jednak Olkuszu Żydom osiadło niewiele, ale w okolicznych miasteczkach i wsiach zamieszkało wielu żydowskich kolonistów administracyjnie podlegających gminie olkuskiej. Gmina olkuska przez szereg wieków należała do kahału kra-

kowskiego. Rabin krakowski był dla wszystkich gmin podległych rabinem ziemskim, jego urząd był sądem drugiej i najwyższej instancji, a także pośrednikiem w zbieraniu i płaceniu pogłównego (podatek „od głowy”, a nie od majątku). Jednakże po najeździe szwedzkim gmina krakowska podupadła i podległe jej gminy dążyły zacząć do uzyskania niezależności.

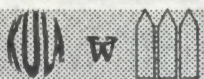
W 1692 roku sejm żydowski w Jarosławiu postanowił, że cała prowincja będzie pod względem fiskalnym niezależna od Krakowa, który to wyrok powtórzono na sejmach w 1712 i 1717 roku. Całe ziemstwo krakowsko-sandomierskie rozpadło się na sześć gmin żydowskich: Opatów, Szydłów, Chęciny, Pinczów, Wodzisław i Olkusz. Liczący niewiele ponad 100 żydowskich mieszkańców Olkusz otrzymał od razu szereg przykahałków (m. in. Wolbrom, Chrzanów, Trzebinia i inne) oraz kilka miast zależnych od niego fiskalnie (Sącz z Grybowem, Oświęcim, Będzin, Wiśnicz z Brzeskiem i Bochnią, Pilicę i liczne wsie). Wkrótce jednak i te gminy zaczęły domagać się niezależności.

Jak Wolbrom się wyalienował

Początek dał Wolbrom, który nie posiadał własnego cmentarza i woził swych umarłych do Olkusza. 1 marca 1740 roku biskup kielecki Lipski wydał pozwolenie na założenie cmentarza żydowskiego w Wolbromiu. W roku 1751 gmina wolebromska otrzymała pozwolenie biskupie na budowę nowej synagogi, a 30 lipca 1776 r. otrzymali Żydzi wolebromscy przywilej królewski na mieszkanie w tym mieście.

Pilica

Drugim miastem należącym do olkuskiej gminy żydowskiej była Pilica - siedziba Wessłów. Tutaj w 1763 r. odbył się ostatni sejm żydowski w Rzeczypospolitej pod przewodnictwem Majera Jowelowicza z Dubna i przy udziale rabina lwowskiego Chaima Kohena Rapoporty. Przybyli najwyżsi dostojnicy żydowscy: marszałek Żydów koronnych, syndycy, rabin ziemscy i zwykli delegaci. Majer z Dubna postanowił wydać drukiem bulle papieskie, broniące Żydów przed zarzutami rytualnych morderstw

Kuflem w płot

ciąg dalszy ze str. 3

Niby tacy demokratyczni, a jednak czegoś zabraniają... Właśnie, demokratyczne jest to, że do tych turebeczek żaden z funkcjonariuszy tamtejszej policji nie może zajrzeć bez zgody tego, w którego rękę się ona znajduje. Oczywiście wszyscy wiedzą, że w jej tajemniczym wnętrzu skrywa się napój z procentami, a nie soczek czy lemoniada, ale by się o tym przekonać trzeba takiego delikwenta odpowiednio podejść. Jak to mówią: nie groźba, a prośba! Czyli wszystko zależy od inteligencji „mundurowych”.

Czy jednak w polskich warunkach wszelka nawet „prośbowa” ingerencja nie będzie już naruszeniem prawa? Czy nie będzie podchodząc pod tzw. prowokację policyjną, na którą Sejm III RP na razie nie wyraża zgody? Gdy taki kapral rzuci: - Dalibyscie się napić Obywatelu, skwar taki przeokrutny i w gardle mi tak zaschło, że nawet ze służbowego gwizdka donośnego gwizdu wydać nie mogę... Czyż nie jest to jawna prowokacja?! I właśnie tu jest pies pochowany!

Po co wprowadzać zakaz, który będzie notorycznie łamany (tak się dzieje w niedalekim Sosnowcu)? Toć funkcjonariusze odpowiednich służb „z bezsilności” sami gotowi wpaść w szpony nałogu! Od bezsilności bowiem tylko krok do rezygnacji, a teź nie tak chętnie nie towarzyszy jak „półlitrowka”. Warto też pamiętać, że więcej ludzi utonęło w kieliszku niż w morzu. Zakaz picia alkoholu w miejscach publicznych może utonąć pośród paragrafów prawa, które nigdy nie nadążało za ludzką pomysłowością.

/Olgerd/

i prawdopodobnie w Pilicy właśnie powstała książeczka „Documenta in Judaeos concernentia” wydana w roku 1763.

Rabin pilicki musiał, podobnie jak w innych gminach, opłacać się dworowi za swój urząd, a dzierżawy dochodów dworskich brane były przez Żydów. W dniu 2 lipca 1787 r. Wessel potwierdza gminie pilickiej przywileje wydane przez swego ojca, a podpisane również przez królową Marię Józefę, żonę Augusta III, w myśl których Żydzi piliccy mieli prawo do wolnego handlu, w zamian za co płacą na zamek rozmaite daniny.

Trzebinia

Z kolei Trzebinia jeszcze w 1786 roku była przykahałkiem Olkusza. Wprawdzie był już w Trzebini osobny rabin, ale nie było cmentarza, więc Żydzi grzebali umarłych w Olkuszu. Jednak już trzy lata później zorganizowała się w Trzebini osobna gmina, która 29 września 1789 r. kupiła od kanonika katedralnego krakowskiego ks. Benedykta Trzebińskiego 10 parcel pod domki i ogrody. Równocześnie otrzymali Żydzi prawo warzenia gorzałki oraz wolny handel na sześć lat. Wolno też było Żydom zbudować bożnicę i założyć cmentarz. Po trzecim rozbiore Polski gmina trzebińska uzyskała pełną niezależność od kahału olskuskiego.

Chrzanów

Również Chrzanów był przez lata przykahałkiem Olkusza, choć liczył trzykrotnie więcej mieszkańców niż gmina macierzysta. Już w 1767 r. protestowali Żydzi chrzanowscy w grodzie krakowskim przeciw fiskalizmowi kahału olskuskiego. W 1775 r. Chrzanów miał już osobnego rabina - Eisika z Pilicy, który na stałe mieszkał jednak w Krakowie i zastępowany był przez szkolnicę, przeciw czemu Żydzi z Chrzanowa protestowali. Wkrótce podjęto plany budowy bożnicy i rozpoczęto procesy z Olkuszem o rozmaite wsie (np. Libiąż). Starania o niezależność przerwał jednak proces rytualny z 1779 r. W obawie przed pogromem chrzanowscy Żydzi emigrowali do Olkusza. Rychło jednak gmina chrzanowska zorganizowała się na nowo i w 1787 roku wybudowała własną bożnicę, niezależniąc się od Olkusza.

Wiśnicz z Brzeskiem, Sącz z Grybowem, Będzin i inne.

Do kahału olskuskiego należał też Wiśnicz z Brzeskiem, które liczyły Żydów - 979 pierwszy i 181 drugi. Pod Olkusz podlegały także Sącz z Grybowem, Będzin i szereg innych miasteczek. Poza tym Olkusz przez lata toczył spór z kahałem kazimierskim (krakow-

skim) o wpływy w miasteczkach rozstrzygnięty 20 sierpnia 1779 r. układem, który oddawał Olkuszowi: Czarnowice, Wielką Wieś, Kaźniowice, Rudawy i Młynki. W tym czasie, choć Żydów było w samym Olkuszu niewiele (w 1765 r. było ich 162), mieli w rynku 6 domów, a 5 Żydów posesjonatów mieszkało na tyłach miasta. Ponadto 22 rodziny mieszkaly w domach katolickich (spisz 1788 r.).

W 1787 r. gminą olskuską wstrząsnął jednak proces rytualny, którego szczegółowy opis można znaleźć u Majera Bałabana. Po pomyślnym dla gminy żydowskiej jego zakończeniu Olkusz wiódł nadal prym wśród okolicznych gmin żydowskich do czasu trzeciego rozbioru Polski, który przydzielił szereg gmin do tzw. Galicji zachodniej. Tam patent tolerancyjny Józefa II nie uznawał hierarchii gmin żydowskich, wskutek czego wszystkie pomniejsze gminy i przykahałki zyskały pełną samodzielność. Od tego czasu stał się Olkusz zwyżającą maleńką gminą żydowską, jaką pozostał do międzywojnia.

Krzysztof Kocjan

/opracowano na podstawie studium Majera Bałabana „Żydzi w Olkuszu i gminach parafialnych” w: Studja historyczne, Warszawa 1927, s. 151-165/

Miejski las

Zacęły się wakacje. Niestety, spora część mieszkańców Olkusza będzie je spędzała w domu. Właściciele domów jednorodzinnych mogą przynajmniej wyjść do ogródka. Ale co mają zrobić mieszkańcy blokowisk ?

Dwa wielkie olskuskie osiedla: Pakuska i Słowiki sąsiadują z niewielkimi kompleksami leśnymi. To tam najczęściej idą spacerowicze z psami i wózkami, te niewielkie sosonowe laski to pierwsza „puszcza” dla osiedlowych dzieci. Tak więc lasy te w praktyce pełnią funkcję parku, choć nie są zupełnie do tego przygotowane. Aż prosi się, żeby przy alejkach spacerowych postawić kilkadziesiąt ławeczek, nawet takich z przeciętymi wzdłuż pni, przydałoby się las posprzątać i ustawić kosze na śmieci. Marzeniem byłoby zbudowanie ścieżki zdrowia, która mogłaby być z powodzeniem wykorzystywana przez mieszkańców osiedla i przez uczniów pobliskich szkół podstawowych i średnich w ramach lekcji wf.

Sprawa wydaje się prosta, budulec - drewno jest na miejscu, siłę roboczą mogliby stanowić bezrobotni pod kierunkiem pracowników nadleśnictwa. Koszt całego przedsięwzięcia byłby w skali budżetu miasta niewielki, a kilka tysięcy mieszkańców (i podatników) byłoby zadowolonych.

Pomysł prosty jak konstrukcja cepa. Nie jestem zapewne pierwszym, który na niego wpadł. Dlaczego nie jest realizowany? Ustawa o lasach państwowych przewiduje, że np. władze samorządowe mogą zwrócić się o zmianę przeznaczenia lasu na rekreacyjno - wypoczynkowy i rozpocząć opisane inwestycje. Nadleśnictwo jest „za”. Kolejne ekipy rządzące miastem od wielu lat stwierdzają, że „pomysł jest dobry i coś by trzeba zrobić...”.

A las sobie rośnie.

(syp)

DOLAN-SAT

TELEWIZJA KABLOWA DOLAN - SAT

Jedyna w Olkuszu legalnie działająca telewizja kablowa, posiadająca wszystkie zezwolenia oraz koncesję.
21 programów ogląda 8000 ludzi.

Od 16 czerwca emitujemy specjalny,
nowy blok filmowo - programowy.

Cena przyłącza TYLKO 122 zł !!!

Dla mieszkańców os. Młodych, posiadających przyłącze
innej telewizji kablowej TYLKO - 30 zł NOWYCH !

Już niedługo będziemy na terenie całego Olkusza !!!

NIE PRZEGAP OKAZJI. PODŁĄCZ SIĘ DO NAS !!!

Z NAMI ZOBACZYSZ WIĘCEJ !!!

Zadzwoń lub skontaktuj się z nami osobiście.

Olkusz, ul. Osiecka, tel. 43-32-25

PROSTO Z RATUSZA

Biuletyn informacyjny Urzędu Miasta i Gminy Olkusz

Piętnasta sesja

Wiodącym tematem posiedzenia Rady Miejskiej w dniu 20 czerwca były sprawy oceny ochrony środowiska naturalnego w naszej gminie oraz ocena stanu zdrowia mieszkańców.

Wydział Ochrony Środowiska przygotował materiały, które wcale nie są optymistyczne. Była w nich mowa m.in. o naszych glebach, wodzie, powietrzu, lasach.

O czym by się nie pisało, wszystko jest skażone i uszkodzone!

Na 15066 hektarów objętych przez Miasto i Gminę Olkusz, 6880 zajmują lasy - państwowe, prywatne i komunalne. Z tej ostatniej liczby 4284 hektarów zajmują lasy uszkodzone przez przemysł! Widzimy to wszyscy gołym okiem.

A gleby? Rozwój przemysłu i transportu spowodował znaczne nagromadzenie w glebach naszego regionu znacznych ilości ołowiu, kadmu i cynku. Badania zawartości tych pierwiastków w glebie przeprowadzono w 1984 i 1989 roku. Ich największe stężenie stwierdzono w rejonie Pomorzań i Olkusza. W następstwie przeprowadzonej klasyfikacji gleb za najbardziej skażone uznano tereny Żurady, Witeradowa, Olewina, Niesułowic, Rabsztyna, Bogucina Małego, Gorenic, Zawady, Osieka, Zimnodotu, Pomorzań i os. Skalskie w Olkuszu.

Jurystyczna promocja

20 czerwca br. Rada Miejska zdecydowała o przystąpieniu Olkusza do Związku Gmin Jurajskich. Na kilka minut przed głosowaniem udało nam się poprosić o chwilę rozmowy Przewodniczącego Związku - Adama Markowskiego i Dyrektora Biura Związku - Józefa Pałbiana.

Woda, jeżeli nie jest czymś skażona, to wcale jej nie ma. Działalność kopalnictwa na naszym terenie spowodowała powstanie tzw. leja depresyjnego, a co za tym idzie, znaczne obniżenie się lustra wody. Proces ten następuje ciągle. Pozostaje nam tylko mieć nadzieję, że nasz teren nie stanie się pustynią.

W drugiej części debaty, Przewodniczący Komisji Zdrowia, Wojciech Głuch przedstawił materiały dotyczące stanu zdrowia mieszkańców naszego regionu.

Okazuje się, że wcale nie degradacja środowiska jest najczęstszą przyczyną zachorowań i zgonów olkuszian. Co prawda, na mapie zanieczyszczeń województwa katowickiego, rejon Olkusza i Bukowna oznaczony jest kolorem czerwonym, jednak obserwuje się spadek zanieczyszczeń ołowiem. W Olkuszu prowadzono jedynie wycinkowe badania stężenia ołowiu w organizmie dzieci, więc nie można stawiać w tym wypadku żadnych wniosków.

Ołów i kadm są pierwiastkami bardzo szkodliwymi, jednak na przeprowadzenie kompleksowych badań brak pieniędzy. Natomiast największą liczbę zgonów wywołują choroby układu krążeniowego, aż 55% wszystkich zgonów. Na drugim miejscu znalazły się nowotwory i na trzecim urazy i zatrucia, czyli wszystkie wypadki.

Choroby układu krążenia nazywane są chorobami XXw. Musimy jednak wiedzieć, że na grzbódze za-

wału serca bardzo często skazujemy się sami. Stresy, niewłaściwa dieta, brak odpowiedniego wypoczynku, palenie tytoniu, są to wszystko czynniki zagrażające naszemu życiu. Okazuje się, że ryzyko zawału serca wśród mężczyzn pojawia się już od 25 roku życia. Musimy więc zdać sobie sprawę z powagi sytuacji i zadbać o siebie.

Z debatą o ochronie środowiska naturalnego, wiązał się jeden z ważnych punktów posiedzenia. Wojewoda katowicki i Dyrekcja Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych wydali rozporządzenie, mówiące o tym, co wolno i czego nie wolno na terenie ZJPK. Właściwie mówi ono tylko o tym, czego nie wolno, a w myśl rozporządzenia nie wolno właściwie niczego.

Samorządy objęte Zespołem Parków zwracały wcześniej uwagę, że rozporządzenie to zawiera wiele sprzecznych ze sobą przepisów. Wedle stanowiska zainteresowanych gmin, powinien im być przedstawiony projekt planu ochrony, precyzyjnie określający zasady i formy ochrony oraz użytkowania poszczególnych terenów w obrębie ZJPK. Plan taki powinien być uzgadniany z zainteresowanymi gminami.

Mimo deklaracji Wojewody, co do powołania specjalnej komisji, która zajęłaby się rozwiązaniem tej sprawy, rozporządzenie ukazało się. W związku z tym radni naszej gminy podjęli uchwałę o jego oprostowaniu.

Na jednym z kolejnych posiedzeń Rada Miejska zajęła się sprawą kondycji finansowej służby zdrowia.

derów, kalendarzy, kart pocztowych i informatorów. Wiele gmin korzysta z prezentacji swych walorów na targach turystycznych w kraju i za granicą.

Teren Jury jest bardzo atrakcyjny pod względem turystycznym. Nie brakuje tu zabytków architektury, wspaniałych lasów, skał, jaskiń, a nawet jest pustynia. Wszystko to sprawia, że turyści bardzo chętnie odwiedzają ten region. Brakuje tylko jeszcze bazy gastronomicznej i noclegowej.

ciąg dalszy na str. 7

TIL w Przyjaźni

W ubiegły piątek w siedzibie Klubu Osiedlowego „Przyjaźń” w Olkuszu odbyło się spotkanie Towarzystwa Inicjatyw Lokalnych „Olkusz”, na które zostali zaproszeni przedstawiciele władz miejskich.

Nieliczni zgromadzeni mieszkańcy pytali o to, dlaczego opłaty za mieszkania komunalne i zakładowe są tak wysokie. Narzekano, i słusznie, na zatłakane studzienki kanalizacji burzowej na al. 1000-lecia, co powoduje, że po deszczu ulicą płynie strumień wody, a chodnik wzdłuż przedszkola zamienia się w grząskie bajoro.

Mieszkańcy poruszali sprawę jakości wody (zdaniem pewnej pani jest ona fatalna, na co inny pan zaprotestował mówiąc, że bardzo mu smakuje i pije ją wprost z kranu) i centralnego ogrzewania. Zastanawiano się, jak rozwiązać problem braku garaży w mieście.

Pani z Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka apelowała o pomoc dla najmłodszych i wskazywała na nagminny, jej zdaniem, proceder sprzedawania „piwka i winka” nieletnim. Na wszystkie pytania udzielali odpowiedzi przedstawiciele władz miejskich i obecni na sali dyrektorzy przedsiębiorstw pracujących na rzecz gminy (RPWiK czy PGK).

Burmistrz Janusz Dudkiewicz w swoim wystąpieniu scharakteryzował politykę społeczno-gospodarczą prowadzoną przez gminę w ciągu ostatniego roku. Przedstawił najważniejsze problemy, przed którymi stoi Olkusz oraz to, jak są one rozwiązywane. Organizatorzy spotkania zapowiedzieli następne, na innych osiedlach.

Towarzystwo Inicjatyw Lokalnych powstało przed rokiem. Jego prezesem jest Wojciech Głuch. Skupia 32 członków (w tym 8 radnych „niezależnych”). Celem Towarzystwa jest:

ciąg dalszy na str. 7

TIL w Przyjaźni

ciąg dalszy ze str. 6

„1. Organizowanie działalności kulturalnej i oświatowej pod kątem rozwoju samorządności oraz wspieranie inicjatyw lokalnych służących aktywności społeczeństwa w pracy - zawodowej, charytatywnej i społecznej, kulturalnej, sportowej, gospodarczej, wydawniczej oraz publicznej - w kierunku pełnej realizacji przemian demokratycznych w oparciu o zasady wolności jednostki i dążenia do pełnej samorealizacji.

2. Opracowanie programu rozwoju „Ziemi Olkuskiej” i jego realizacji poprzez wprowadzenie własnych kandydatów do Rady Miejskiej”
/syp/

Zarząd Miasta i Gminy w Olkuszu

informuje, że dla skrócenia i ułatwienia przejścia z parkingu przy drodze E-40 na targowisko przy ul. Sławkowskiej zostało udostępnione przejście przez park miejski od strony ul. Mickiewicza. Zapraszamy do korzystania z

Urząd Miasta i Gminy w Olkuszu

zatrudni do Wydziału Ochrony Środowiska i Terenów Rolnych osobę z wykształceniem wyższym o kierunku ochrona środowiska z dobrą znajomością obsługi komputera i programów

Zarząd Miasta i Gminy Olkusz ogłasza przetarg ograniczony na oczyszczanie miasta.

1. Oferta winna zawierać:
  - a/ technologię oczyszczania dającą gwarancję utrzymania czystości w mieście,
  - b/ rodzaj sprzętu specjalistycznego, który będzie użyty do prowadzenia robót objętych przetargiem,
  - c/ koszt omywania 1 km ulicy przy następujących częstotliwościach:
    - 6 razy w tygodniu,
    - 2 razy w tygodniu,
    - 1 raz w tygodniu,
    - 1 raz w miesiącu,
  - d/ koszt omywania 1 m² chodnika,
  - e/ koszt opróżniania koszy ulicznych,
  - f/ wypis z rejestru sądowego lub z ewidencji działalności gospodarczej,
  - g/ zaświadczenie o ilości pracowników zatrudnionych przez wykonawcę na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony,
  - h/ sprawozdanie finansowe za rok 1994,
  - i/ zaświadczenie z Urzędu Skarbowego o wywiązaniu się z obowiązków podatkowych,
  - j/ posiadane referencje oraz wykaz wykonywanych dotychczas robót w zakresie oczyszczania,
  - k/ oświadczenie o zapoznaniu się z warunkami przetargu.
2. Do przetargu dopuszcza się podmioty gospodarcze z terenu miasta i gminy Olkusz.
3. Pismenne oferty należy składać w zaklejonych kopertach z dopiskiem - „PRZETARG - OCZYSZCZANIE MIASTA” - w sekretariacie UMiG Olkusz, Rynek 1 w terminie do dnia 4 lipca 1995 roku godz. 15.00.
4. Bliższe informacje na temat robót objętych przetargiem udziela Wydział Inżynierii i Gospodarki Komunalnej, pokój nr 308.
5. W trakcie trwania przetargu Komisja Przetargowa zastrzega sobie prawo do przedłożenia przez oferenta dodatkowych materiałów.
6. Zastrzega się prawo do odstąpienia lub unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.
7. Komisyjne otwarcie ofert nastąpi w dniu 5 lipca 1995 roku o godz. 11.00 w Urzędzie Miasta i Gminy Olkusz, Rynek 1, pokój 101.

Turystyczna promocja

ciąg dalszy ze str. 6

Na świecie funkcjonuje określenie „przemysł turystyczny”. Związek dąży do tego, by i w naszym kraju, na terenie Jury, nie było ono tylko pustymi słowami. Na turystyce można zarobić. Już niebawem Związek wyda informator dla inwestorów zainteresowanych inwestowaniem w turystykę. Także w najbliższym czasie zostanie uruchomiony program „Agrojura”. W jego ramach będą prowadzone szkolenia dla rolników, którzy chcieliby zainteresować się turystami. Jak na razie takich miejsc w domach prywatnych jest bardzo

mało, a Związek chciałby przekonać właścicieli gospodarstw, że „na turystyce można zarobić”.

Walory Jury są szczególnie atrakcyjne dla turystów preferujących aktywne formy wypoczynku, czyli turystykę pieszą i rowerową. Jak na razie to właśnie oni najliczniej odwiedzają krainę „skał i zamków”, ale być może już niedługo zaczną odwiedzać ten teren zupełnie inni turyści.

Mamy nadzieję, że przystąpienie naszego miasta do Związku pozwoli na nowe spojrzenie na turystyczne walory naszego najbliższego regionu, co w efekcie przyciągnie turystów i to nie tylko tych „plecakowych”.

/km/

Sukces potrzebny jest już dziś

NAUCZYCIEL WYBITNY

Sylwetki nauczycieli wybitnych prezentowane są rzadko. Nie dlatego, że takich nauczycieli nie ma. Nie ma raczej powszechnego zwyczaju publikowania ich osobistych osiągnięć i zawodowych sukcesów. Działają w krótkim zasięgu najbliższych kolegów, zwierzchników i wychowanków, trochę jakby utajnieni i anonimowi. A pomysł na szkołę, na program, na sukces potrzebny jest na już, na dziś.

Zapraszam więc do IV Liceum Ogólnokształcącego w Olkuszu prowadzonego przez mgr. Ewę Kulig i mgr. Zdzisławę Łysoń oraz do pracowni plastycznej tego liceum stworzonej przez Stanisława Wywiola, malarza, absolwenta krakowskiej ASP.

POMYSŁ NA SZKOŁĘ

Obecność tej pracowni, choć mieszczącej się dopiero na drugim piętrze, wyczuwalna jest natychmiast przy wejściu. I nie tylko dlatego, że po obu stronach korytarza, w eleganckich antyramach wiszą uczniowskie prace.

W tej placówce od drzwi czuje się pomysł na szkołę. Taką bez bałaganu, bez krzyku, arogancji i beżmyślności. Szkołę dla ucznia. Przede wszystkim zaskakuje logika wystroju, funkcjonalność i tonacja barwna. Każdy z korytarzy ma swoją kolorystykę: czerwono-białą, biało-szara, wyważoną i harmonijną. Na środku, na kolorowych chodnikach ustawiono niskie, „skórzane” ławy. Nie pocięte, nie zniszczone, zobowiązują do kultury i elegancji. Wydzielona część „herbaciana” z lekkimi, przezroczystymi mebelkami i miejscem na stale czynny „sagan” podkreśla, że uczeń też człowiek i że się o nim myśli. Na ścianach, pod ciągami ekspozycyjnych lampek, oszklone, uczniowskie grafiki i malarstwo.

WYCHOWANIE PRZEZ SZTUKĘ

To prace uczniów z klas o profilu plastycznym, prowadzonych przez Staszka Wywiola. Jego au-

torski program plastyki zakłada jeden zasadniczy cel: wychowanie przez sztukę. Stach, ucząc obserwacji i interpretacji świata chce wykształcić w uczniach bystrość widzenia i świadomość przeżywania.

Dając im do ręki podstawowe środki warsztatu, chce dać tym samym klucz do własnej, niepowtarzalnej wypowiedzi.

PRZEŁAMAĆ SCHEMAT SZKOŁY BRZYDKIEJ

Uczy ich, że poznając świat, poznajemy przede wszystkim siebie, a interpretując ten świat, uczymy się go zmieniać i kreować. Tak, jak kiedyś kreować będziemy własne życie. Na razie uczniowie tworzą ze Staszkiem kawałek własnego życia szkolnego. Jest w tym życiu miejsce na osobistą wypowiedź przy okazji indywidualnych wystaw, można w nim zorganizować wspólny plener za wspólnie zgromadzone /także ze sprzedaży uczniowskich prac/ pieniądze. Można wreszcie, wspólnie przełamać pokutujący ciągle schemat szkoły brzydkiej, niegustownie „przystrajanej” czymkolwiek i gdzie bądź.

Przechodzę jeszcze raz korytarzem i żegnając się z sympatycznym Liceum. Przed zamkniętymi, drzwiami czarnobiali maturzyści czekają na swoją kolej. Przy nich pani psycholog pomaga odreagować stres. Jest cicho i miło. Mijam indywidualną wystawę Ewy Tomczyk z drugiej klasy. W antyramach wiszą tajemnicze, kolorowe wnętrza, trochę w nastroju Klimta, trochę Matisse'a.

A ja czytam w nich tajemnicę Ewy i sukces jej Nauczyciela.

Halina Pakulska-Kurek
/Wojewódzki Ośrodek Metodyczny - Katowice/

Stanisław Wywiół - urodzony w 1961 roku. Studia w PWSSP we Wrocławiu i w krakowskiej ASP w Pracowni Malarstwa prof. Stanisława Rodzińskiego i w Pracowni Rysunku prof. Zbysława Grzywacza. Dyplom w 1988 roku. Mieszka i tworzy w Olkuszu.

/przedruk : „Magazyn Szkolny” - Dwutygodnik Kuratorium Oświaty w Katowicach - nr 22/80, 14 czerwca 1995r./

Program TV Kablowej

30 CZERWCA

9.00 Siedmiu wspaniałych
17.00 Robin Hood, cz. 7 bajka dla dzieci
17.25 Mała księżniczka, cz. 7 bajka dla dzieci
17.50 Wspaniałości przyrodnicze Europy, cz. 7
18.45 Videoklipy
20.00 Smażalnia stary, komedia prod. pol.
22.00 Śmiertelne igrzyski szpiegów, sens.

1 LIPCA

10.00 Smażalnia stary
15.45 Dookoła sławy
17.00 Przygody legendarnego barona Munchausena, bajka dla dzieci
18.10 Poznajemy Francję
20.00 Rzucić wyzwanie wiatrowi, obcy czajowy
22.00 Krzesło, horror

2 LIPCA

10.00 Rzucić wyzwanie wiatrowi
11.30 Dookoła sławy
17.00 Wesołe zwierzątka, bajka
18.10 Encyklopedia audiowizualna - Gershwin
20.00 Carmen, dramat
22.00 Nostradamus, dokument
23.00 Przerwa konserwacyjna

3 LIPCA

15.00 Telegazeta
17.00 Krzysztof Kolumb, bajka
17.25 Klementynka, Kamawal wenecki, bajka
17.50 Wielka księga zwierząt - Ryby i korale
18.20 Coca - Cola Trophy '94, sport
18.50 Videoklipy
20.00 Grzeszny żywot Franciszka Buły, prod. pol.
22.00 Czarna wdowa, krym.

4 LIPCA

9.00 Grzeszny żywot Franciszka Buły
17.00 Robin Hood, bajka
17.25 Mała księżniczka, bajka
17.50 Jan Paweł II w Polsce
20.00 Corbari, wojenny
22.00 Imperium kotratakuje, s - f

5 LIPCA

9.00 Corbari
17.00 Krzysztof Kolumb, bajka
17.25 Klementynka, Kraina 1000 i 1 nocy
17.50 Szczęściarz z Teksasu, western
18.50 Videoklipy
20.00 Ślepy tor, kom.
23.00 Niewinni czarodzieje, obycz.

6 LIPCA

9.00 Ślepy tor
17.00 Robin Hood, bajka
17.25 Mała księżniczka, bajka
17.50 Wielka saga zwierząt - Gady, krokodyle
20.00 Tron, s - f
22.00 Pięść sprawiedliwości, sens.

7 LIPCA

9.00 Tron
17.00 Robin Hood, bajka
17.25 Mała księżniczka, bajka
17.50 Wspaniałości przyrodnicze Europy.
18.45 Videoklipy
20.00 Filip z konopi, kom. prod. pol.
22.00 Kara śmierci, sens.

8 LIPCA

10.00 Filip z konopi
15.45 Dookoła sławy
17.00 Rufus Coopertop, bajka
18.00 Poznajemy Francję
20.00 Wygraj, ulokuj albo ukradnij, obycz.
22.00 Pieknelna noc, horror

9 LIPCA

10.00 Wygraj, ulokuj albo ukradnij
11.30 Dookoła sławy
17.00 Wesołe zwierzątka, bajka
18.15 Encyklopedia audiowizualna - Kafka
20.00 Harry Tracy, przyg.
22.00 Taksówkarz, obycz.
23.50 Przerwa konserwacyjna

10 LIPCA

15.00 Telegazeta
17.00 Krzysztof Kolumb, bajka
17.25 Klementynka, Okrutnik Millache, bajka
17.50 Wielka saga zwierząt
18.45 Videoklipy
20.00 Kobieta i kobieta, dramat prod. pol.
22.00 Człowiek maszyna, obycz.

11 LIPCA

9.00 Kobieta i kobieta
17.00 Robin Hood, bajka
17.25 Mała księżniczka, bajka
17.50 O dwóch takich, co ukradli księżyc, bajka
20.00 Powrót nawigatora przestrzeni, s - f
21.30 Most na rzece Kwai, woj.

12 LIPCA

9.00 Powrót nawigatora przestrzeni
17.00 Krzysztof Kolumb, bajka
17.25 Klementynka, Ucioczka, bajka
17.50 Terror w Teksasie, western
18.45 Videoklipy
20.00 Zdrójca, kom.
22.00 Bądź człowiekiem, dramat

13 LIPCA

9.00 Zdrójca
17.00 Robin Hood, bajka
17.25 Mała księżniczka, bajka
17.50 Wielka księga zwierząt
18.45 Videoklipy
20.00 Long Riders, western
22.00 Zabijanie w amerykańskim stylu, sens.

Piłka nożna

Klasa okręgowa XII kolejka

KS „Hutnik” Trzebinia - KS „Olkusz” 1:2. Bramki strzelili: Natkaniec, Głowacki.

STS „Zagłębie” Sosnowiec - GHKS „Bolesław” 1:2 (1:0). Bramki strzelili: Szatan, Sługzak.

XIII kolejka

KS „Olkusz” - „Sarmacja” Będzin 0:3.

GHKS „Bolesław” - „Unia” Ząbkowice 2:2. Bramki strzelili - Szczepanowski i Rybak

XIV kolejka

„Pilica” Wierbka - KS „Olkusz” 2:0. Czołowy zespół klasy okręgowej nie dał szans grającej wyraźnie słabiej drużynie z Olkusza. Ostatnie mecze drużyna KS „Olkusz” rozgrywa bez kilku kontuzjowanych zawodników, a rezerwy nie prezentują tego poziomu, co ich kadry.

„Górnik” Wesoła - GHKS „Bolesław” 0:1. Bramkę strzelił Szatan. W końcówce rozgrywek zespół z Bukowna zaczął wreszcie wygrywać /3 mecze - 5 pkt./ Mecz z „Górnikiem” był bardzo dobry. Oba zespoły grały szybko, często strzelały na bramkę.

Skład GHKS-u - Żak, Poczesny, Szczepanowski, Semeniuk, Rybak, Sługzak, Kulanty, Jachimowicz, Curylo, Szatan, Starczynowski.

Klasa „A”

XIII kolejka

LZS „Orzeł” Olkusz - LZS „Ciężkowianka” 2:2

GLKS „Przemsza” Klucze - LZS „Bukowińska” 3:0

XIV kolejka

LZS „Jangrot” - „Orzeł” 1:8
Victoria II Jaworzno - GLKS „Przemsza” 2:4

XV kolejka

LZS „Orzeł” - Victoria II 4:2. Bramki: Mróz, Bąchór (2), Płewiński. W ostatnim meczu udanego sezonu „Orzeł” pewnie pokonał zespół z Jaworzna. Była to bardzo udana runda. Skład: Biernacki, Stachowiak, Mańko, Mróz, Górka, Mól, Bąchór, Konieczny, Dela, Maciąg, Płewiński, Krzykawski, Czerniak

GLKS „Przemsza” - „Piliczanka” Pilica 2:0. Bramki: Śliwa, Kasprzyk. Pewny awansu do klasy okręgowej, Zespół z Klucza grał skądnie, nie wysilając się jednak zbyt. Szereg akcji pod bramką „Piliczanki” kończył się niecelnymi strzałami, jednak dwa były celne. Po tym meczu zespół fetował oficjalny awansu do „okręgówki”. Serdeczne gratulacje od „Przeglądu Olskuskiego!” Skład: Tokaj, B. Krawczyk, Duch, Rak, Kocjan (Kasprzyk), Kludczyński, Adamczyk, Mońka (Dziura), P. Krawczyk, Śliwa, Barczyk.

Klasa „B”

LZS „Osiek” - LZS „Żarnowiec” 4:0
Sporo kibiców z Olkusza, Gorenica i Przegini przyjechało na ten mecz do Osieka. Zespół ten to duża niespodzianka „B” klasy. Z meczu na mecz

SPORT

grali coraz lepiej, zdobywając sobie sympatię nie tylko Osieka, ale i sąsiednich miejscowości. Na ostatnie mecze tej drużyny przychodziło więcej kibiców niż w Olkuszu i Bukownie. Mecz z Żarnowcem pieczętował awans do klasy „A”, tak więc za 2 miesiące będziemy mieli derby w tej klasie rozgrywek. Bramki strzelili: P. Klich, Wójcik, D. Kania, Z. Kania.

Lekkoatletyka

Zabrze. Z udziałem klubów południowo-zachodniej Polski rozegrano zawody III Ligi Klubowej. Są to zawody rozgrywane w dwóch grupach - południowej i północnej, a osiem najlepszych drużyn awansuje do II Ligi. Startowali w nich zawodnicy LKS-u „Kłos”, i po pierwszej rundzie zajmują 12. miejsce.

Sosnowiec. Rozegrano II rundę Ligi Młodzików Województwa Katowickiego. Ciekawsze wyniki uzyskane przez zawodników olskuskich klubów:

M. Bujas - 600 m - 1:32,55 - „Kłos”
Ł. Mentlewicz - 300 m - 42,93 - „Kłos”
K. Sroka - 600 m - 1:58,44 - „Kłos”
A. Fulbiszewska - 600 m - 1:42,50 - „Hilcus”

A. Szawara - skok w dal - 4,95 m - „Hilcus”
K. Piwowarczyk - 100 m - 12,29 - „Hilcus”
R. Zaczęta - 1000 m - 3:02,18 - „Olkusz”

A. Gołąb - kula - 8,14 m - „Olkusz”
A. Mól - 300 m - 45,92 - „Olkusz”.

Sport szkolny

Zakończyła rozgrywki Szkolna Liga Koszykówki Szkół Średnich. Mecze rozgrywane przez cały rok przy dużym zainteresowaniu.

1. miejsce - Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych, 2. - Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych, 3. - Zespół Szkół Zawodowych „Ekonomik”, 4. - Zespół Szkół Budowlanych, 5. - II Liceum Ogólnokształcące.

Tenis stołowy

W olskuskiej hali sportowej rozegrano wspaniałą imprezę tenisową dla dzieci. Do Olkusza ze wszystkich zakątków Polski przyjechało 180 dzieci wraz ze swoimi opiekunami. Najstarsi zawodnicy mieli 13 lat, najmłodszy - 8. Zawody te pod nazwą „Ogólnopolska Dziecięca Olimpiada” „MINI OLYMPIC GAMES” były rozgrywane pierwszy raz. Mecze rozgrywane w grupach, a najlepiej awansowali do finałów. Finalistami zostali m.in.: Ł. Ochab i T. Ochab z Bukowna, P. Duda/SP nr 1/, K. Mosurek i T. Fiołek/SP w Zedermanie/, B. Gianowski, J. Gianowski /I klasa/, K. Kulawik /SP w Jaworznie/. Najlepsze miejsce zajął Sebastian Gamrot ze Szkoły Podstawowej w Bydlinie, który był V.

Olski Przekład

Wydawca: Rada Miejska i Zarząd Miasta i Gminy Olkusz.

Redaguje zespół w składzie: Olgerd Dziechciarz, Izabela Kasprzyk, Robert Paś, Jacek Sypień.

Redaktor naczelny: Krzysztof Miszczyk. Korekta: Regina Burdziakowska-Maj.

Adres redakcji: 32-300 Olkusz, Rynek 1, pok. 317, tel. /0-35/ 43-03-41.

Skład komputerowy - własny, druk - własny. Ceny reklam: ogłoszenie ramkowe - 70 groszy/cm², ogłoszenie drobne - 10 groszy/słowo.

Redakcja nie zwraca nie zamówionych materiałów, zastrzega sobie prawo do skrótów i zmiany tytułów.

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń